V&V alapfogalmak

JUnit, Mockito

Simon Károly

simon.karoly@codespring.ro

V&V

- Verifikáció és validáció verification and validation V&V: ellenőrző és elemző folyamatok amelyek biztosítják, hogy a szoftver megfelel a specifikációjának és kielégíti a kliens igényeit.
- V&V (Boehm)
 - Verification: Are we building the product right?
 - Validation: Are we building the right product?
- Statikus (átvizsgálás, automatizált kódelemzés, helyesség bizonyítás) és dinamikus (tesztelés)
- Elfogadási szint:
 - a V&V célja nem a tökéletes program.
 - Az elfogadási szintet befolyásoló tényezők: szoftverfunkció, felhasználói elvárások, piaci környezet.
- Debugging: a V&V megállapítja, hogy vannak-e hibák, a debugging behatárolja és kijavítja ezeket.
 - Regressziós tesztelés szükségessége

Statikus módszerek

- Szoftver forrásreprezentációjának átvizsgálása:
 - Szerepkörök, módszerek
 - az IBM szakértői által javasolt módszer
 - Cleanroom (formális specifikáció, inkrementális fejlesztés, strukturált programozás, statikus verifikáció + statisztikai tesztelés)
 - A hibákra elszigeteltként tekintünk
 - Hibák listája (checklist): adat, vezérlés, I/O, interfész, tárkezelés, kivételkezelés stb.
- Automatizált statikus elemzés
- Helyességbizonyítás
 - Algoritmusok helyességének bizonyítása (pl. Floyd, Hoare módszer)
 - Modellellenőrzés (temporális logikák szerepe)
 - További módszerek
 - Előnyök és hátrányok
- Kritikus rendszerek
 - Megbízhatóság validálása (működési profilok szerepe)
 - Megbízhatóság előrejelzése (ROCOF Rate of Occurence of Failures, függvények, extrapoláció)
 - Biztonságosság szavatolása, biztonsági indoklások (pl. ellentmondáson alapuló bizonyítások)
 - Folyamat szavatolása (standardok, szabályok, minősített intézmények/szakemberek, jelentések)
 - Védettség értékelése (tapasztalat/eszköz alapú, "tiger teams", formális verifikáció)
 - Minősítési rendszerek

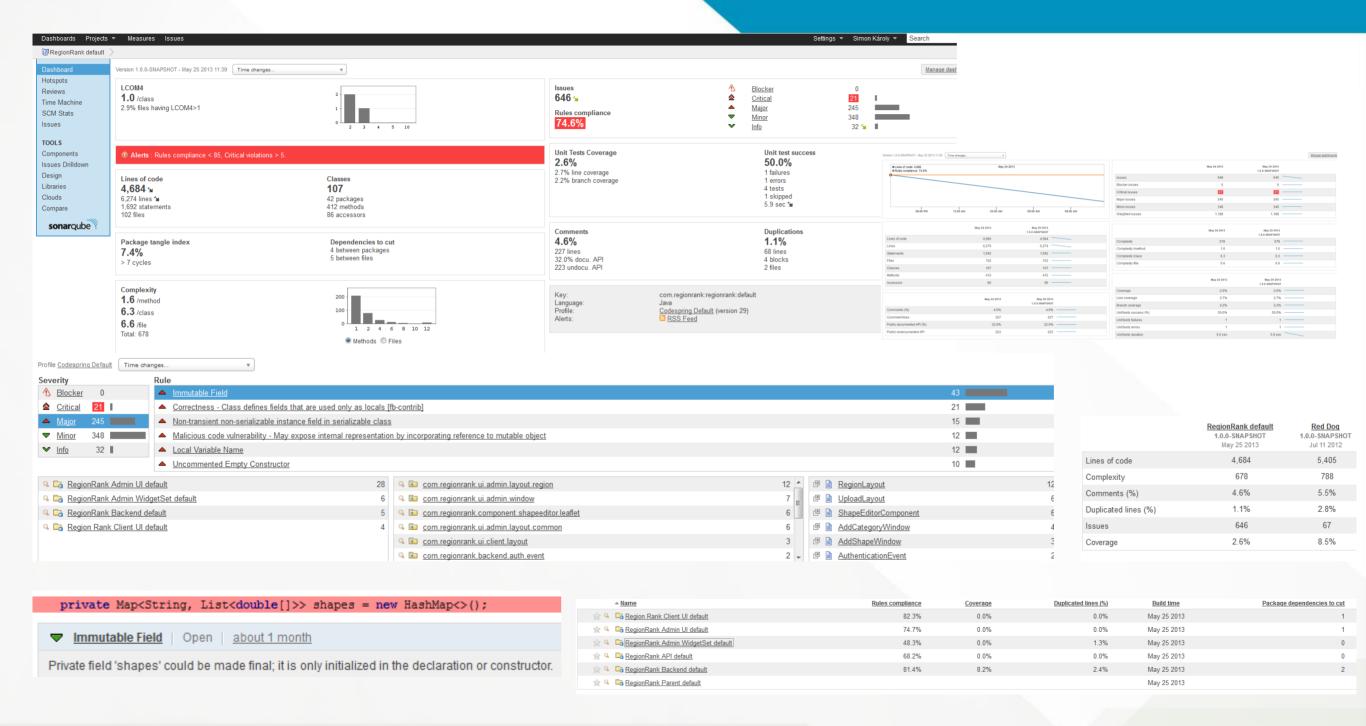
Dinamikus módszerek

- Hiányosság tesztelés és statisztikai tesztelés
- Komponens (modul) tesztelés és integrációs tesztelés
- Funkció-orientált és objektumorientált rendszerek tesztelése
- Fekete doboz és üveg (fehér) doboz tesztelés (stuktúrateszt)
- Módszerek:
 - Ekvivalenciaosztályozás
 - Útvonal tesztelés
 - Interfésztesztelés (paraméter, osztott memóriájú, procedurális, üzenettovábbító)
 - Stressztesztelés
 - Stb.
- Integrációs tesztelés:
 - Inkrementális tesztelés
 - Fentről lefele vs. lentről felfele
- 00 tesztelés:
 - Szintek (metódusok, osztályok, objektumcsoportok, rendszer)
 - Forgatókönyv alapú tesztelés

További módszerek, eszközök

- Tesztelési eszközrendszerek: tesztmenedzserek, tesztadat generátorok, előrejelzők, állomány összehasonlítók, jelentésgenerátorok, dinamikus elemzők/ profilerek, szimulátorok
- Hibakövető/hibajelentő rendszerek (Jira, Redmine, Bugzilla stb.)
- Statikus elemzők: IDE integrált funkcionalitásai, külső plug-in-ok (pl. Eclipse: EclEmma, FindBugs stb.)
- Profiler-ek: beépített IDE eszközök, plug-in-ok, dedikált alkalmazások (YourKit, VisualVm, Eclipse Memory Analyzer stb.)
- Automatizált GUI tesztelőeszközök (pl. Selenium)
- Elfogadási teszteket leíró nyelvek (pl. Cucumber)
- Összetett code review eszközök (pl. SonarQube)
- Stb.

SonarQube

Unit testing

Unit testing

- Unit: egy program legkisebb különállóan tesztelhető része (procedurális nyelv esetén egy függvény, objektumorientált nyelv esetén egy metódus).
- A tesztesetek egymástól függetlenek, a teszteket a programozók írják.
- Unit test: egy "szerződés", melynek egy adott programrésznek eleget kell tennie.
- Minden (fontosabb) metódushoz el kell készíteni egy ilyen tesztesetet.
- Automatizálás: unit-testing keretrendszerek.
- Refactoring támogatás
- Test-driven development, extreme programming
- Korlátok:
 - Hiányosság tesztelési technika: a hibák jelenlétét mutathatjuk ki, nem bizonyíthatjuk hiányukat.
 - Kevésbé alkalmas integrációs tesztelésre, vagy teljesítménnyel kapcsolatos problémák kimutatására.
 - Teszt kód hosszúsága (boolean decision true/false 2 sor).
 - Jól szabályozott fejlesztési folyamat és verziókövető jelenlétének igénye.

JUnit

- Kent Beck: SUnit (Smalltalk)
- Kent Beck, Erich Gamma: JUnit
- Unit-testing keretrendszer
- Hello World JUnit 3.x-ben:

Hello World JUnit 4.x-ben:

JUnit

```
• @Test
public void simpleAdd() {
     Money m12CHF = new Money(12, "CHF");
     Money m14CHF = new Money(14, "CHF");
     Money expected = new Money(26, "CHF");
     Money result = m12CHF.add(m14CHF);
     assertTrue(expected.equals(result));
}
```

• Kivételek kezelése, várt kivételek:

```
@Test(expected = IndexOutOfBoundsException.class)
public void empty() {
   new ArrayList<Object>().get(0);
}
```

Fixture

- Ha több tesztet akarunk lefuttatni ugyanazon az objektum-halmazon (fixture):
 - Minden objektumhoz hozzárendelünk egy field-et.
 - Bevezetünk egy @org.junit.Before–al jegyzett metódust, ami inicializálja az objektumokat.
 - Bevezetünk egy @org.junit.After-el jegyzett metódust, ami felszabadítja a lefoglalt erőforrásokat.

```
public class MoneyTest {
    private Money f12CHF;
    private Money f14CHF;
    private Money f28USD;
    @Before
    public void setUp() {
        f12CHF= new Money(12, "CHF");
        f14CHF= new Money(14, "CHF");
        f28USD= new Money(28, "USD");
    }
}
```

Test suite

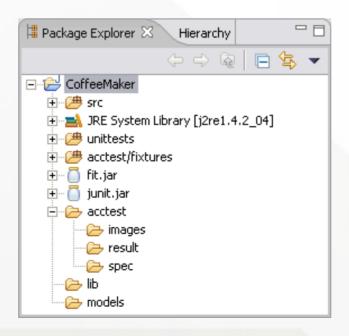
 Ha egy olyan programot szeretnénk készíteni/futtatni, ami az összes tesztünket lefuttatja, a megoldás test suite készítése:

```
import junit.framework.TestSuite;

public class SampleTestSuite {
    public static Test suite() {
        TestSuite suite = new TestSuite("Sample Tests");
        // Add one entry for each test class or test suite.
        suite.addTestSuite(SampleTest.class);
        // For a master test suite, use this pattern.
        // (Note that here, it's recursive!)
        suite.addTest(AnotherTestSuite.suite());
        return suite;
    }
}
```

Eclipse és JUnit

- Eclipse: JUnit támogatás
- Név-konvenciók:
 - Test Case Class: [classname]Test.java
 - Test Case Method: test[methodname]
 - Test Suite Eclipse-ben: AllTests.java
- Javaslat: a teszt kód elválasztása a forráskódtól, valamint a JUnit és FIT tesztek elválasztása.
- FIT: Ward Cunningham által bevezetett JUnit-on alapuló, azt kiterjesztő eszköz automatizált elfogadási tesztek készítésére. A tesztesetek html táblákban vannak megjelenítve, így a felhasználók által könnyebben átláthatóak/ módosíthatóak (Eclipse: FitRunner plug-in)

Eclipse: JUnit példa

- 1. lépés: projekt létrehozása, a junit.jar hozzáadása a projekthez, a junit teszteseteket tartalmazó könyvtár létrehozása (a java build path source részénél is).
- 2. lépés: a tesztelendő osztály létrehozása (esetünkben MyClass.java):

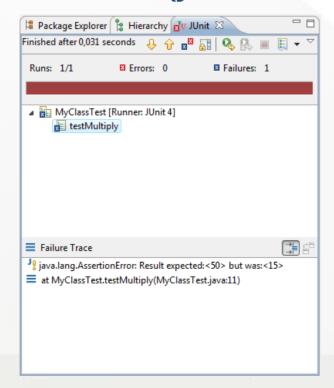
```
public class MyClass {
        public int multiply(int x, int y) {
            return x + y;
        }
}
```

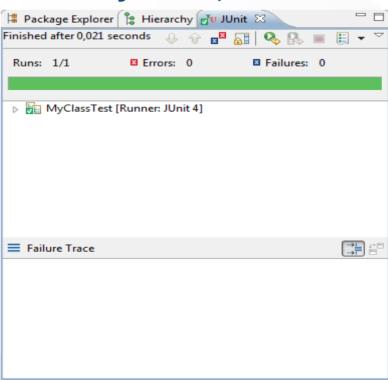
• 3. lépés: a megfelelő teszteseteket tartalmazó osztály generálása (jobb-click a MyClass.java-ra, new JUnit Test Case, a könyvtár nevének beállítása).

Eclipse: JUnit példa

4. lépés: a tesztek implementációja

5. lépés: a teszt futtatása (jobb-click a MyClassTest.java-ra, run as JUnit Test).

Eclipse: fixture példa

```
import junit.framework.TestCase;
public class SampleTest extends TestCase {
       private java.util.List emptyList;
        /**
       * Sets up the test fixture. (Called before every test case method.)
        */
       protected void setUp() {
                    emptyList = new java.util.ArrayList();
       }
       /**
        * Tears down the test fixture. (Called after every test case method.)
        */
       protected void tearDown() {
                    emptyList = null;
       }
       public void testSomeBehavior() {
                    assertEquals("Empty list should have 0 elements", 0, emptyList.size());
       }
       public void testForException() {
                    try {
                                Object o = emptyList.get(0);
                                fail("Should raise an IndexOutOfBoundsException");
                    } catch (IndexOutOfBoundsException success) { }
```

Unit testing

- @Test public void method()
 Jelzi, hogy teszt metódusról van szó.
- @Before public void method()

 A metódus minden teszt előtt végre lesz hajtva. A tesztelési környezet előkészítésére alkalmazzuk, pl. bemeneti adatok beolvasása, példányosítások.
- @After public void method()
 Minden teszt után végre lesz hajtva, lefoglalt erőforrások felszabadítására alkalmazzuk.
- @BeforeClass public void method()
 A tesztek futtatása előtt lesz végrehajtva, előkészítő műveletek elvégzésére alkalmazzuk (pl. adatbázis kapcsolat megnyitása).
- @AfterClass public void method()
 Az összes teszt lefuttatása után lesz végrehajtva, erőforrások felszabadítására alkalmazzuk (pl. adatbázis kapcsolat bezárása).
- @IgnoreWill

 A teszt metódus figyelmen kívül hagyása, pl. ha a hozzátartozó kód változott és a teszt kódja
 még nem került megfelelő frissítésre.
- @Test (expected=IllegalArgumentException.class)
 Teszteli, hogy a metódus egy bizonyos típusú kivételt dob-e.
- @Test(timeout=100)
 Sikertelen ha a metódus futás tovább tart mint 100 millisec.

Unit testing

- fail (String)
 "Sikertelenné teszi a metódust" → segítségével, hogy elérünk-e egy bizonyos kódrészt.
- assertTrue (true)
 Igaz (true) értéket ad.
- assertsEquals([String message], expected, actual)
 Ellenőrzi, hogy az értékek ugyanazok-e (tömbök esetében a referenciát ellenőrzi, nem az értékeket).
- assertsEquals([String message], expected, actual, tolerance)
 Float és double értékek esetében megszabhatjuk a tolerancia küszöböt (hány tizedesnek kell megegyeznie).
- assertNull([message], object) Ellenőrzi, hogy null objektumról van-e szó.
- assertNotNull([message], object)
- assertSame ([String], expected, actual) Ellenőrzi, hogy a két változó ugyanarra az objektumra mutat-e.
- assertNotSame([String], expected, actual)
- assertTrue([message], boolean condition) Ellenőrzi, hogy a feltétel igaz-e
- try {a.shouldThrowException(); fail("Failed")}
 catch (RuntimeException e) {assertTrue(true);}
 Alternativa kivételek ellenőrzésére

Hamcrest

Deklaratívan definiált szabályok, megfelelést ellenőrző matcher objektumok.

```
import static org.hamcrest.MatcherAssert.assertThat;
import static org.hamcrest.Matchers.*;

import junit.framework.TestCase;

public class BiscuitTest extends TestCase {
   public void testEquals() {
     Biscuit theBiscuit = new Biscuit("Ginger");
     Biscuit myBiscuit = new Biscuit("Ginger");
     assertThat(theBiscuit, equalTo(myBiscuit));
   }
}
```

Hamcrest Matchers

Hamcrest 1.3 Quick Reference

Core

Library

General purpose

```
is(T)
equalTo(T)
                                                : Matcher<T>
not(T)
anything()
                                          : Matcher<Object>
anything(String)
any(Class<T>)
instanceOf(Class<?>)
isA(Class<T>)
                                               : Matcher<T>
                                          : Matcher<Object>
nullValue()
nullValue(Class<T>)
                                               : Matcher<T>
notNullValue()
                                          : Matcher<Object>
notNullValue(Class<T>)
                                               : Matcher<T>
sameInstance(T)
theInstance(T)
                                               : Matcher<T>
isIn(Collection<T>)
isIn(T[])
isOneOf(T...)
hasToString(String)
hasToString(Matcher<? super String>)
                                               : Matcher<T>
```

Combining multiple matchers

Strings

```
containsString(String)
startsWith(String)
endsWith(String) : Matcher<String>
equalToIgnoringCase(String)
equalToIgnoringWhiteSpace(String) : Matcher<String>
isEmptyString()
isEmptyOrNullString() : Matcher<String>
stringContainsInOrder(Iterable<String>) : Matcher<String>
```

Iterables

```
everyItem(Matcher<U>)
                                     : Matcher<Iterable<U>>
hasItem(Matcher<? super T>) : Matcher<Iterable<? super T>>
hasItems(T...)
hasItems(Matcher<? super T>...)
                                    : Matcher<Iterable<T>>
                          : Matcher<Iterable<? extends E>>
emptyIterable()
emptyIterableOf(Class<E>)
                                    : Matcher<Iterable<E>>
contains(E...)
contains(Matcher<? super E>...)
contains(Matcher<? super E>)
contains(List<Matcher<? super E>>)
                          : Matcher<Iterable<? extends E>>
containsInAnyOrder(T...)
containsInAnyOrder(Collection<Matcher<? super T>>)
containsInAnyOrder(Matcher<? super T>...)
containsInAnyOrder(Matcher<? super E>)
                          : Matcher<Iterable<? extends E>>
iterableWithSize(Matcher<? super Integer>)
```

Collections

iterableWithSize(int)

: Matcher<Iterable<E>>>

: Matcher<E[]>

Arrays

emptyArray()

```
array(Matcher<? super T>...) : Matcher<T[]>
hasItemInArray(T)
hasItemInArray(Matcher<? super T>) : Matcher<T[]>
arrayContaining(E...)
arrayContaining(List<Matcher<? super E>>)
arrayContaining(Matcher<? super E>...) : Matcher<E[]>
arrayContainingInAnyOrder(E...)
arrayContainingInAnyOrder(Matcher<? super E>...)
arrayContainingInAnyOrder(Collection<Matcher<? super E>>)
: Matcher<E[]>
arrayWithSize(int)
arrayWithSize(Matcher<? super Integer>)
```

Maps

Beans

```
hasProperty(String)
hasProperty(String, Matcher<?>)
samePropertyValuesAs(T) : Matcher<T>
```

Comparables

```
comparesEqualTo(T extends Comparable<T>)
greaterThan(T extends Comparable<T>)
greaterThanOrEqualTo(T extends Comparable<T>)
lessThan(T extends Comparable<T>)
lessThanOrEqualTo(T extends Comparable<T>) : Matcher<T>
```

Numbers

Classes

typeCompatibleWith(Class<T>) : Matcher<java.lang.Class<?>>

EventObjects

DOM

```
hasXPath(String)
hasXPath(String, NamespaceContext)
hasXPath(String, Matcher<String>)
hasXPath(String, NamespaceContext, Matcher<String>)
: Matcher<org.w3c.dom.Node>
```

Created by Marc Philipp, http://www.marcphilipp.de
This work is licensed under a Creative Commons
Attribution-ShareAlike 3.0 Unported License,
http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/

Hamcrest – custom matcher

```
package org.hamcrest.examples.tutorial;
 import org.hamcrest.Description;
 import org.hamcrest.Factory;
 import org.hamcrest.Matcher;
 import org.hamcrest.TypeSafeMatcher;
   public class IsNotANumber extends TypeSafeMatcher<Double> {
   @Override
   public boolean matchesSafely(Double number) {
     return number.isNaN();
   public void describeTo(Description description) {
     description.appendText("not a number");
   @Factory
   public static <T> Matcher<Double> notANumber() {
     return new IsNotANumber();
public void testSquareRootOfMinusOneIsNotANumber() {
   assertThat(Math.sqrt(-1), is(notANumber()));
```

Mockup Frameworks

- Teszt objektumok (test doubles): dummy ("üres" objektum, pl. fordító elvárásainak megfelelő paraméter), fake (leegyszerűsített implementáció), stub (hardcode-olt viselkedés), mock (helyettesítő, adott implementációval és a viselkedés futási idejű ellenőrzésével), spy (mock, valós objektumhoz rendelt proxy: bizonyos metódusok szimuláltak, mások valósak, lehetőség van a futási idejű viselkedésellenőrzésre)
- Mock Object: minták/sablonok/vázak, amelyek valós objektumok viselkedését szimulálják
- Motiváció:
 - Eszközök (pl. szenzorok, időzítők stb.) szimulációja
 - Nehezen reprodukálható állapotok szimulációja (pl. meghibásodások)
 - Erőforrás-igényes műveletek szimulációja (pl. adatbázis műveletek esetében)
 - Még nem létező komponensek viselkedésének szimulációja
- Megoldás: a szimulált objektuméval azonos interfész biztosítása, mockup/mocking/mock keretrendszerek alkalmazása
- Java mockup keretrendszerek: **Mockito**, Jmock, EasyMock stb.

Mockito

- Mocks & spies
- mockito-all-x.x.x.jar
- Mock objektum létrehozása:

```
- MyClass myMock = Mockito.mock(MyClass.class);
- @Mock
```

- @Mock
 private MyClass myMock;
- Megjegyzések:
 - Mockito annotációk használata esetén: MockitoAnnotations.initMock(testClass) metódushívás szükséges, vagy a MockitoJUnit4Runner JUnit runner alkalmazása
 - (nem final) osztályok esetében is alkalmazható a Mock, nem csak interfészek esetében
- Stub metódusok megírása:

```
import static org.mockito.Mockito.mock;
import static org.mockito.Mockito.when;
...
@Test
public void shouldReturnGivenValue() {
   MyClass myMock = mock(MyClass.class);
   when(myMock.getTheNumber()).thenReturn(TEST_NUMBER);
   int number = myMock.getTheNumber();
   assertEquals(number, TEST_NUMBER);
}
```

Mockito

- Mockito metódusok:
 - thenReturn(T valueToBeReturned)
 - thenThrow(Throwable toBeThrown), thenThrow(Class<? Extends Throwable> toBeThrown)
 - then (Answer answer), thenAnswer (Answer answer)
 - thenCallRealMethod()
 - Megjegyzés: a nem void metódusok a megfelelő típusú "üres" értéket térítenek vissza (null, 0, false, empty collection)
- A tesztek (a given-when-then mintához hasonlóan) három fázisra bonthatóak:
 - Arrange(given) mock inicializálás
 - Act (when) művelet végrehajtása
 - Assert (then) ellenőrzés
 - Megjegyzés: BDDMockito kiterjesztéssel a given/willReturn szintakszis is alkalmazható
- Argumentumok ellenőrzése:
 - given(someMock.someMethod(anyInt(), contains("some_string"), eq("some_string"))).willReturn(true);
 - Mockito matchers: any(), any(Class<T> c), anyBoolean(), anyByte(), ..., anyCollection(), anyList(), ..., anyCollectionOf(Class<t> c), ..., anyVararg(), eq(T value), isNull(), isNull(Class<t> c), isNotNull(), isNotNull(Class<t> c>, isA(Class<t> c), matches(String regexp), startWith(String s) + endsWith, contains, aryEq(T[] value), cmpEq(Comparable<T> value), gt(value) + geq, lt, leq, argThat(org.hamcrest.Matcher<t> matcher), booleanThat(Matcher<Boolean) + byteThat, ..., and(first, second), or(first, second), not(first) stb.</p>
- Stubbing void methods:
 - doThrow(Class<? Extends Throwable> toBeThrown), doAnswer(Answer answer),
 doCallRealMethod(), doNothing(), doReturn(Object toBeReturned)
- Specifikus válaszok: Answer interfész implementációja, az answer metódus megírása

Sample

```
import static org.mockito.BDDMockito.*;
Import static org.mockito.Mockito.*;

@Test
public void shouldReturnGivenValue() {
    //given
    MyClass myMock = mock(MyClass.class)
    given(myMock.getSomeNumber()).willReturn(TEST_NUMBER);

    //when
    int number = myMock.getSomeNumber();

    //then
    assertEquals(number, TEST_NUMBER);
}
```

Mockito

- Viselkedés futási idejű ellenőrzése:
 - MyClass myMock = mock(MyClass.class);
 myMock.doSomething();
 verify(myMock).doSomething();
 - Alapértelmezetten azt ellenőrzi, hogy egy adott metódus (adott argumentummal) egyszer és csakis egyszer volt-e meghívva. Ez VerificationMode megadásával változtatható:
 - times(int wantedNumberOfInvocations), never(), atLeastOnce(), atLeast(int minNumberOfInvocations), atMost(int maxNUmberOfInvocations), only(), timeout(millis)
 - verify(myMock, never()).doSomething();
 - InOrder API a hívások sorrendjének ellenőrzésére
 - Paraméterek átadásának ellenőrzése: ArgumentCaptor osztály
- Spying: spy objektum valós objektumhoz rendelése, egyes metódusok átírásának lehetősége, futási idejű ellenőrzés

```
MyClass realObject = new MyClass();
realObject.setSomeProperty(ORIGINAL_PROPERTY);
MyClass mySpy = spy(realObject);
willDoNothing().given(mySpy).setSomeProperty(anyInt());
mySpy.setSomeProperty(NEW_PROPERTY);
verify(mySpy).setSomeProperty(NEW_PROPERTY);
assertEquals(mySpy.getSomeProperty, ORIGINAL_PROPERTY);
```

- Annotációk: @Mock, @Spy, @Captor, @InjectMocks
- Forrás és további dokumentáció: Marcin Zajaczkowski: Mockito A Simple, Intuitive Mocking Framework